

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: J. B.
bytem
zastoupena JUDr. Lenkou Chalabalovou
advokátkou se sídlem Riegrova 377/7, 697 01 Kyjov

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2020, č. j. RN-.....-MSC,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 27. 8. 2020, č. j. RN-.....-MSC, *se ruší* a věc *se vrací* žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná *je povinna* zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 6.108 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Lenky Chalabalové, advokátky se sídlem Riegrova 377/7, 697 01 Kyjov.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaná nepřiznala žalobkyni invalidní důchod. Podle posudkového lékaře nejprve zdravotní stav žalobkyně odpovídal invaliditě prvního stupně. Nový posudek v rámci námitkového řízení však dospěl k závěru, že nepřiznivý zdravotní stav žalobkyně nevedl

k poklesu pracovní schopnosti v takové míře, kterou právní úprava vyžaduje pro invaliditu. Krajský soud proto musel posoudit, zda tomu tak skutečně je.

II. Rozhodnutí žalované a související skutkové okolnosti věci

2. Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 5. 2020, č. j. X („prvostupňové rozhodnutí“), přiznala žalobkyni invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Podkladem tohoto rozhodnutí byl posudek o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 3. 2020 („první posudek“). Podle něj pracovní schopnost žalobkyně poklesla o 35 %. Za příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu první posudek označuje praktickou hluchotu se závratěmi a tinnitem. Toto postižení první posudek podřazuje pod kapitolu VIII, položku 10b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
3. Žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu. Tvrdila, že její zdravotní stav odpovídá invaliditě vyššího stupně.
4. V řízení o námitkách proběhlo nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Posudková lékařka použila žalobkyní doložené lékařské zprávy, zdravotnickou dokumentaci, profesní dotazník a nálezy odborných lékařů. Nový posudek o invaliditě ze dne 30. 7. 2020 dospěl k závěru, že žalobkyně není invalidní („druhý posudek“). Pokles její pracovní způsobilosti činil pouze 20 %. Na rozdíl od prvního posudku, druhý posudek označil za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně vertigo bez průkazu periferního vestibulárního syndromu a bez určení jeho tíže. Druhý posudek toto postižení podřazuje pod kapitolu VIII, bod 8a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. U daného postižení činí míra poklesu pracovní schopnosti 10 %. Tuto hodnotu druhý posudek o invaliditě ve smyslu § 3 odst. 2 uvedené vyhlášky zvýšil o dalších 10 % s přihlédnutím ke vlivu postižení na schopnost žalobkyně využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace.
5. Žalovaná následně svým rozhodnutím ze dne 27. 8. 2020, č. j. („rozhodnutí žalované“), změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že žádost žalobkyně o invalidní důchod zamítla. Odkázala na druhý posudek, podle kterého činí pokles pracovní schopnosti žalobkyně pouze 20 %. Žalobkyně proto nesplňuje podmínky pro vznik invalidity v souladu s § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění („zákon o důchodovém pojištění“).

III. Žaloba a vyjádření žalované

6. Žalobkyně namítá, že druhý posudek o invaliditě nereflektuje její skutečný zdravotní stav. Má za to, že její zdravotní postižení odpovídá položce 8c kapitoly VIII přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. V listopadu 2018 se podrobila operaci „stapedotomie pro otosklerózu“, po které se u ní rozvinula likvorová píštěl. Musela pak podstoupit revizní operaci, po které u ní přetrvávalo šumění v pravém uchu, problémy s rovnováhou a vertigo. Na pravé ucho žalobkyně neslyší vůbec, na levém má střední až těžkou nedoslýchavost. Ke zlepšení nevedla ani rehabilitace.
7. Před operací byla žalobkyně soběstačná, v zaměstnání pracovala na tři změny. Po operaci však již nezvládala vykonávat své dosavadní zaměstnání a pracovní poměr musela ukončit. Závratě se u ní projevují tak, že nevydrží vykonávat ani lehčí práci déle než půl hodiny.

Bez opory se zvládne pohybovat pouze v uzavřeném prostoru. Venku musí využívat oporu, na delší trasy doprovod. Tyto zdravotní problémy vedly u žalobkyně k rozvoji deprese, pro kterou musela vyhledat odbornou pomoc.

8. Žalovaná ve svém vyjádření odkázala na to, že v prvostupňovém řízení i v námitkovém řízení je vázána posudkem o invaliditě. Její rozhodnutí vychází z posudku, který splňuje všechny zákonné náležitosti. Druhý posudek je úplný, celistvý a přesvědčivý. Vypořádává se se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Žalovaná navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí („posudková komise“). Krajský soud na tento návrh přistoupil a požádal posudkovou komisi o vypracování nového posudku, který posudková komise připravila dne 22. 4. 2021 („třetí posudek“).

IV. Jednání před krajským soudem a provedení třetího posudku o invaliditě k důkazu

9. Dne 13. 10. 2021 se u krajského soudu ve věci konalo jednání. Po jeho zahájení zástupkyně žalobkyně odkázala na písemnou podobu žaloby. Zástupce žalované odkázal na vyjádření k žalobě. Krajský soud poté přistoupil k dokazování.
10. Krajský soud k důkazu provedl třetí posudek. Z něj zjistil, že posudková komise zasedala ve složení předsedkyně MUDr. P. W. a otorinolaryngoložky MUDr. Z. S. Žalobkyně se jednání posudkové komise nezúčastnila. Posudková komise měla k dispozici relevantní části spisu krajského soudu, správní spis, zdravotní dokumentaci žalobkyně, včetně nálezů z odborných vyšetření, které žalobkyně doložila k námitkám.

Z těchto podkladů posudková komise dovodila, že žalobkyně 19. 10. 2018 postoupila operaci, kterou provázely komplikace. Proto jí museli znovu operovat o tři dny později. Výsledkem byla závrať s poklesem kostního vedení ve vyšších frekvencích. Během jednoho roku po operaci u ní došlo k postupujícímu poklesu kostního vedení v celém frekvenčním spektru. Vyšetření během hospitalizace žalobkyně v říjnu 2019 ukázalo významnou poruchu labyrintu v podobě poklesu kostního vedení a vestibulární funkce. Vestibulární funkci se však podařilo zachovat a poruchu centrálně plně kompenzovat. U žalobkyně se však nadále projevovalo fobické postulární vertigo. Z vyšetření v květnu 2020 plyne, že žalobkyně trpí praktickou hluchotou vpravo a výraznou střední až těžkou nedoslýchavostí vlevo s přetrvávajícími závratěmi. Nejvíce ji trápí tinnitus, který se zhoršuje při hlukové expozici, a závratě. Zpráva z dalšího vyšetření v říjnu 2020 potvrzuje, že stav žalobkyně se nezměnil, její obtíže nemají tendenci ke zlepšení.

11. Posudková komise hodnotila také plicní nálezy žalobkyně. Z tohoto hlediska jsou ovšem problémy žalobkyně bez posudkového významu a funkčního dopadu. Ve vztahu k doloženým nálezům z psychiatrického vyšetření ze září 2020 plyne, že žalobkyně aktuálně trpí akutní depresí. Žalobkyně dostala léčbu, jejíž dlouhodobý efekt zatím nelze hodnotit. Zatím se však v tomto směru nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.
12. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti posudková komise označuje postižení podle kapitoly VIII, položky 10b) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, ve shodě s prvním posudkem o invaliditě. S ohledem na zdravotní postižení i nemožnost vykonávat dosavadní pracovní činnost pokles pracovní schopnosti podle třetího posudku činí 35 %.

13. Postižení žalobkyně podle komise nelze hodnotit podle položky 8a). Nejedná se u ní pouze o závrať, ale trpí i postižením sluchu a tinnitem. Nejde ani o postižení podle položky 8b), protože se neprokázala středně těžká porucha v podobě opakovaných prudkých závratí s vegetativními projevy, zvracením, nystagmem, úchylkami horních končetin ani pády. Neprokázala se ani těžká porucha ve smyslu položky 8c se značnou nejistotou a těžkostí při chůzi a stání, přičemž tu nejsou další výše uvedené úchylky končetin, nystagmus ani pády. Žalobkyně proto podle komise byla k 10. 3. 2020 invalidní v prvním stupni. Pro stanovení vyššího poklesu pracovní schopnosti komise nenalezla objektivní důvody.
14. Další důkazy soud neprováděl. Po závěrečných návrzích a krátkém přerušení vyhlásil tento rozsudek.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba v zákonné lhůtě. Krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované.
16. Žaloba je důvodná.
17. O invaliditu prvního stupně se jedná, pokud pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %. Invalidita druhého stupně vyžaduje pokles pracovní schopnosti o 50 až 69 % a invalidita třetího stupně nejméně 70 % (viz § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění).
18. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na *odborném lékařském posouzení*. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje posudková komise, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku okresní správy sociálního zabezpečení. *Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti.* Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním. S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat.
19. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Především s těmi, které posuzovaný namítá. Kromě toho musí posudková komise své posudkové závěry náležitě odůvodnit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43). Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb.
20. Předmětem sporu je otázka poklesu pracovní schopnosti žalobkyně. Podle žalované žalobkyně není invalidní, protože její pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %. Žalobkyně naopak tvrdí, že její postižení je nutné podřadit pod kapitolu VIII, položku 8c přílohy vyhlášky o posuzování invalidity. Postižení v této položce odpovídá poklesu pracovní schopnosti o 50 – 70 %, což by odpovídalo invaliditě druhého nebo třetího stupně.
21. Při posudkovém hodnocení zdravotního stavu žalobkyně dospěli posudkoví lékaři k odlišným závěrům, pokud jde o podřazení zdravotního postižení pod jednotlivé položky kapitoly VIII oddílu A přílohy vyhlášky o posuzování invalidity a odpovídající míry poklesu pracovní schopnosti. Zatímco první a třetí posudek podřazuje postižení žalobkyně

pod položku 10b (komplikace provázející ušní postižení, ušní šelesty, tinnitus ve funkčně závažné formě) a stanoví míru poklesu pracovní schopnosti na 35 %, druhý posudek, z něhož vychází rozhodnutí žalované, podřazuje postižení žalobkyně pod položku 8a (lehké poruchy vestibulárního ústrojí) s odpovídajícím poklesem pracovní schopnosti 10 %

22. Krajský soud v předmětné věci vyhodnotil zjištěný skutkový stav zejména na podkladě třetího posudku o invaliditě. Má všechny formální náležitosti podle § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise zasedala v řádném složení a za splnění procesních požadavků stanovených právní úpravou. Podle krajského soudu tedy třetí posudek o invaliditě nemá formální vady.
23. Ohledně úplnosti předloženého posudku krajský soud uvádí, že posudková komise vycházela ze všech dostupných odborných lékařských zpráv. Posudková komise hodnotila všechna relevantní zdravotní postižení žalobkyně. Své závěry posudková komise řádně vysvětluje a odůvodňuje.
24. *Třetí posudek dostatečně přesvědčivě vysvětluje, proč se jeho posudkový závěr odlišuje od druhého posudku.* V tomto ohledu uvádí, že postižení žalobkyně nelze kvalifikovat pouze jako závratě podle položky 8, protože trpí postižením sluchu a tinnitem. Rovněž z lékařských zpráv, které měla posudkové komise k dispozici, plyne, že pokles vestibulární funkce labyrintu, kterým žalobkyně trpěla po operaci, se podařilo plně kompenzovat a vestibulární funkce zůstala zachována. *Největším problémem však zůstal tinnitus.* Proto krajskému soudu připadá logické, pokud se zdravotní stav žalobkyně hodnotí v rámci položky 10, která zahrnuje „komplikace provázející ušní postižení, ušní šelesty, tinnitus“, než podle položky 8 zahrnující „objektivizovatelné poruchy rovnováhy (poruchy vestibulárního ústrojí)“. Z tohoto důvodu nemohou obstát závěry druhého posudku, který navíc nijak nevysvětluje, proč zdravotní stav žalobkyně vyhodnotil odlišně, než první posudek.
25. Za pravdu však nelze dát ani žalobkyni, která se domáhala podřazení svého zdravotního stavu pod položku 8c. Žalobkyně na podporu svého tvrzení *neuvádí žádné konkrétní skutečnosti*. Naproti tomu se třetí posudek výslovně vyjadřuje k tomu, proč zdravotní problémy žalobkyně nelze označit za těžkou poruchu vestibulárního ústrojí podle dané položky (viz bod 14 výše).
26. Z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti třetí posudek o invaliditě podle krajského soudu nevyvolává žádné pochybnosti. Proto z něj krajský soud vychází jako z rozhodujícího důkazu v otázce invalidity žalobkyně. *V soudním řízení se prokázalo, že žalobkyně byla k datu vydání rozhodnutí žalované invalidní v I. stupni invalidity.* Rozhodnutí žalované o zamítnutí žádosti o invalidní důchod proto nemůže obstát.

VII. Závěr a náklady řízení

27. Žalovaná dostatečně a řádně nezjistila skutkový stav. Rozhodnutí žalované proto trpí vadou ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Z tohoto důvodu krajský soud shledal žalobu jako důvodnou, a výrokem I. tohoto rozsudku rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Žalovaná v něm zahrne třetí posudek mezi podklady pro nové rozhodnutí (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
28. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalované. Výrokem II.

tohoto rozsudku soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni do tří dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 6.108 Kč k rukám její zástupkyně.

29. Tato částka se skládá z částky 3.000 Kč za tři úkony právní služby zástupkyně žalobkyně [tarifní hodnota jednoho úkonu činí v souladu s § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“) 5.000 Kč], spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu jednoho podání ve věci (žaloba) [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účasti na jednání před soudem [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu] za tři úkony právní služby po 300 Kč.
30. Zástupkyně žalobkyně dále vyčíslila 400 Kč jako náhradu za ztrátu času podle § 14 advokátního tarifu (čtyři půlhodiny za cestu na jednání u krajského soudu po 100 Kč). Doplnila i vyčíslení náhrady cestovného v částce 748 Kč (za cestu z Kyjova do Brna a zpět v celkové délce 120 km při částce 6,23 Kč za kilometr jízdy, skládající se z částky 4,40 za opotřebení vozidla a částky 1,83 Kč za spotřebu pohonných hmot). V neposlední řadě k tomu zástupkyně připočetla DPH, jehož je plátkyní, ve výši 1.060 Kč. Celkově tedy 6.108 Kč. Krajský soud se s tímto vyčíslením, které odpovídá použitelným právním předpisům, plně ztotožnil. Proto žalobkyni uvedenou částku odměny zástupkyně jako náhradu nákladů řízení výrokem II. tohoto rozsudku přiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 13. října 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce